

Styrning och kontroll för att nå en ekonomi i balans inom förbundets samlade verksamhet

**Kommunalförbundet Norrbottens läns
kollektivtrafikmyndighet**

Länstrafiken Norrbotten

Bussgods Norrbotten

Maj 2020

Bo Rehnberg, certifierad kommunal revisor

Susanna Huber, revisionskonsult

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och revisionsfrågor	5
1.3 Revisionskriterier	5
1.4 Avgränsning	5
1.5 Metod	4
2. Iakttagelser och bedömningar	5
2.1 Riskanalys för den ekonomiska förvaltningen	5
2.2 Uppföljning, kontroll och uppsikt över ekonomin	6
2.3 Rutin för att pröva och bedöma organisationens ekonomiska situation	7
2.4 Åtgärdsbeslut för ekonomin: omfattning	8
2.5 Åtgärdsbeslut för ekonomin: beslutsorganisation	9
2.6 Måluppfyllelse för ekonomisk förvaltning	10
3. Avslutning	12
3.1 Sammanfattande revisionell bedömning	12
3.2 Rekommendationer	13

Sammanfattning

På uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer samt lekmannarevisorer i aktiebolagen Länstrafiken Norrbotten respektive Bussgods Norrbotten har PwC genomfört en granskning av hur den samlade organisationen arbetar för att nå en ekonomi i balans. Granskningen tar utgångspunkt från revisionskapitel i kommunallagen respektive aktiebolagslagen (kapitel 10).

Granskningen har fokuserat på följande områden:

- Riskanalyser
- Uppföljning, kontroll och uppsikt
- Rutiner för pröva och bedöma den ekonomiska situationen
- Beslut och åtgärder. Fokus på förekomst samt att beslut tas behöriga beslutsfattare
- Måluppfyllelse

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen revisionell bedömning att den ekonomiska förvaltningen under 2019 inte utförts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden bedöms endast delvis vara tillräcklig.

Underlag för revisionell bedömning redovisas i följande avsnitt.

För att utveckla granskningsområdet bör följande rekommendationer prioriteras:

- Förbundsdirektionen vidareutvecklar sin styrning inom området genom följande aktiviteter: a) årligen fastställer budget som omfattar koncernens samlade verksamhet, b) formulerar ekonomiska mål för koncernens samlade verksamhet, c) ser över ägardirektiv till länstrafikbolaget så direktiv motsvarar krav som ställs i kommunallagen kap 10 §3.
- Förbundsdirektionen och bolagsstyrelsen i Länstrafiken vidareutvecklar sitt arbete med intern kontroll. Vår uppfattning är riskanalys och riskbedömning ska innefatta området ekonomisk förvaltning.
- Förbundsdirektion och bolagsstyrelsen i Länstrafiken skapar en rutin där de löpande prövar och bedömer förbundets, bolaget och koncernens ekonomiska situation.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Förbundets revisorer och lekmannarevisorer i helägda aktiebolag har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en gemensam granskning av styrning av kontroll för att nå en ekonomi i balans.

Kommunal verksamhet, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller företagsform, ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning. I förbundsdirektionens och bolagsstyrelsernas uppdrag ingår att bedriva verksamheten i enlighet med de direktiv som utfärdats av beslutande församling, ägare och medlemmar. Därutöver ställs även krav på att förbundsdirektionen utövar uppsikt över förbundets samlade verksamhet.

En bristfällig ekonomisk förvaltning riskerar bland annat att det åsamkar ägare och medlemmar ekonomiska merkostnader. År 2018 tvingades förbundets medlemmar tillskjuta underskottsbidrag på 8,9 MSEK som var hänförliga till förbundets samlade verksamhet.

Revisionsobjekt i denna granskning är förbundsdirektionen i sin roll som förbundsstyrelse samt bolagsstyrelserna i aktiebolagen Länstrafiken i Norrbotten respektive Bussgods i Norrbotten.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagen kapitel 12 och aktiebolagslagen kapitel 10. Syftet med granskningen är att granska och pröva om den ekonomiska förvaltningen sker på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Följande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Görs inom ramen för den ekonomiska förvaltningen riskanalyser i tillräcklig omfattning?
2. Utövas en tillräcklig uppföljning, kontroll och uppsikt inom området?
3. Finns tillförlitliga rutiner för att löpande pröva och bedöma förbundets/företagets ekonomiska situation?
4. Vidtas tillräckliga åtgärder för att nå mål för ekonomisk förvaltning?
5. Tas beslut om åtgärder av behöriga beslutsfattare?
6. Redovisar verksamheten måluppfyllelse för 2019?

Revisionsfråga 6 bildar underlag för att pröva om verksamheten bedrivs på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Övriga revisionsfrågor används för att pröva om den interna kontrollen inom granskningsområdet är tillräcklig.

1.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen 6:1, 6:6, 11:1
- Aktiebolagslagen 8:4

- I övrigt se avsnitt "syfte och revisionsfrågor"

1.4 Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2019. I övrigt se avsnitt "syfte och revisionsfrågor".

1.5 Metod

Analys av för granskningen relevant dokumentation samt kompletterande intervjuer med företrädare för granskade organ. I övrigt se avsnitt "syfte och revisionsfrågor".

Revisionell bedömning av respektive granskningsområde/revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja, uppfyllt (grön); delvis uppfyllt (gul); nej, ej uppfyllt (röd).

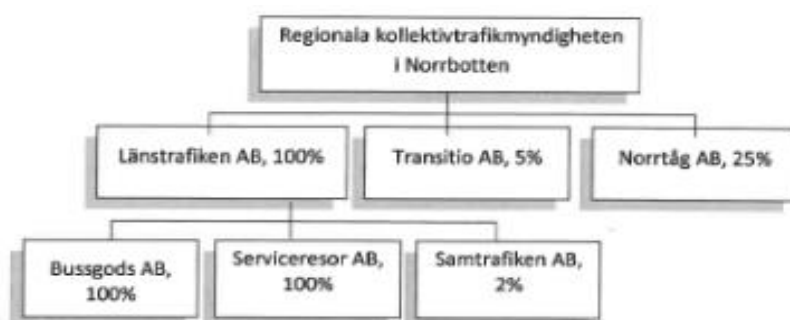
2. Iakttagelser och bedömningar

2.1 Riskanalys för den ekonomiska förvaltningen

Iakttagelser

Enligt kommunallagen och aktiebolagslagen ska verkställande organ säkerställa att den interna kontrollen inom organisationen är tillräcklig. I koncerninterna styrdokument (beslutad av förbundsledningen 2017-05-17) anges hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas av förbundet och dess bolag. Bland annat ställs krav att det, som en del av den interna kontrollen, ska genomföras riskanalyser för verksamhet och ekonomi.

Den regionala kollektivtrafikmyndigheten har under 2019 haft följande organisationsstruktur:

Direktionen beslutar i februari 2019 (§ 15) att godkänna *koncernövergripande internkontrollplan för åren 2019-2020*. Planen omfattar sju kontrollområden (rutiner/processer) som ska analyseras och kontrolleras inom förbundet och dess bolag. Riskanalys ska genomföras i följande tre steg: kartläggning av risker, uppskattning av konsekvens respektive sannolikhet, samt åtgärder/hantering av risker.

Granskade bolagsstyrelser har erhållit information om internkontrollplan 2019-2020 (Länstrafiken 2019-03-21 § 31, Bussgods 2019-03-21 § 12).

I december 2019 (§ 87) har direktionen behandlat resultatet från genomförd riskbedömning. Respektive område har värderats på anvisat sätt. I samma ärende fastställs en plan där det anges vilka åtgärder som ska genomföras under 2020.

Granskning av internkontrollplanen visar att flera av de sju kontrollområdena - på ett eller annat sätt - berör området ekonomi. Det kan exempelvis vara att säkerställa olika former av intäkter eller kontroll kopplat till utbetalningar inom förbundet och dess bolag. Det kan inte beläggas att det genomförts en heltäckande riskanalys av förbundets och bolagens ekonomi och/eller den ekonomiska förvaltningen.

Med anledning av Bussgods ekonomiska situation har det under 2019 gjorts en ekonomisk analys av bolagets verksamhet. Mer om denna rapport i avsnitt 2.4.

Bedömning

Vår bedömning är att riskanalyser, inom ramen för den ekonomiska förvaltningen, *inte* görs i tillräcklig omfattning. Bedömningen baseras i huvudsak på följande:

- En heltäckande och dokumenterad riskanalys har inte utförts under granskningsperioden.
- Koncernens arbete med intern kontroll bedrivs inte på ett tidseffektivt sätt. Vår uppfattning är förbund och dess bolag inte ska behöva närmare ett år för att genomföra riskbedömning av 7 kontrollområden.

2.2 Uppföljning, kontroll och uppsikt över ekonomin

lakttagelser

I kommunallagen och aktiebolagslagen beskrivs vilket ansvar som vilar på förbundsdirektion och bolagsstyrelser i aktiebolag. Bland annat ställs krav på att direktionen utövar uppsikt över förbundets samlade verksamhet. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för uppföljning, kontroll och uppsikt samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt.

Direktiv för hur ekonomisk uppföljning och rapportering ska vara utformad kan regleras i direktiv från ägare/medlemmar. Därutöver vilar det ett ansvar på verkställande organ att klargöra hur uppföljning och rapportering ska vara utformad inom den egna organisationen.

I *kommunalförbundets* förbundsordning, som beslutats av medlemmarna, ställs krav på att förbundsdirektionen årligen upprättar delårsrapport och årsredovisning. Delårsrapporten ska bland annat innehålla budgetuppföljning och prognostiserat årsutfall. Det kan inte styrkas att förbundsdirektionen närmare reglerat hur den ekonomiska uppföljningen inom direktionens verksamheter ska vara utformad. Granskningen visar att direktionen under 2019 fått ekonomisk rapportering vid varje sammanträde som omfattar koncernens samlade verksamhet. Delårsrapport och årsredovisning har tagits fram enligt direktiv.

Granskningen visar att ägardirektiv utfärdats för *bolagen Länstrafiken och Bussgods*. Direktiven är beslutade av årsstämma i maj 2019. Av direktiven framgår följande:

- Länstrafiken ska hålla ägaren väl informerad om bolagets verksamhet. Bolaget ska av varje tertial avlämna lämna en skriftlig rapport om bolagets ekonomi och årsprognos.
- Bussgods ska fortlöpande hålla ägaren informerad om bolagets verksamhet. Bolaget ska varje tertial redovisa bolagets ekonomiska resultat och ställning. Bolaget ansvarar för framtagning av uppgifter om dess ekonomiska ställning. Bolaget ska informera ägaren om viktigare omständigheter och förändringar.

Inom bolagen har under våren 2019 upprättats en arbetsordning för Länstrafiken och dess dotterbolag.¹ I arbetsordningen regleras bland annat hur den ekonomiska rapporteringen ska vara utformad. Bland annat anges att rapporteringen ska innehålla en analys av bolagens ekonomiska utveckling och ställning. Arbetsordningen har fastställts av styrelsen för Länstrafiken (2019-05-14 § 63 respektive Bussgods (2019-05-14 § 38).

¹ Arbetsordningen har titeln *Arbetsordning och instruktioner för styrelsen i Länstrafiken i Norrbotten AB samt för dotterbolagen Bussgods i Norrbotten AB och Serviceresor i Norr AB*.

Granskningen visar att bolagsstyrelse i Länstrafiken respektive Bussgods under 2019 fått återkommande rapportering om bolagets resultat, ställning samt årsprognos. Rapportering till styrelsen i Länstrafiken omfattar, utöver den egna verksamheten, även verksamhet som bedrivs genom dotterbolag.

Företrädare för granskade organ upplever att den ekonomiska rapporteringen under 2019 i stort sett på ett tillfredsställande sätt. Innehåll i den ekonomiska rapporteringen kan i vissa avseenden förfinas och vidareutvecklas.

Bedömning

Vår bedömning är att uppföljning, kontroll och uppsikt över ekonomin utövas i tillräcklig omfattning. Bedömningen baseras på följande:

- Det finns direktiv hur ekonomisk uppföljning och rapportering ska vara utformad inom förbundet och dess bolag. Upprättade direktiv är förhållandevis detaljerade i fråga om frekvens, innehåll och ansvar.
- Förbundsdirektion och respektive bolagsstyrelse kan i rimlig grad verifiera att de under 2019 fått fortlöpande ekonomisk rapportering. Granskningen visar att rapportering i allt väsentligt skett i enlighet med gällande direktiv.

2.3 Rutin för att pröva och bedöma organisationens ekonomiska situation

lakttagelser

I kommunallagen och aktiebolagslagen anges vilka uppgifter som verkställande organ har att fullgöra. Av aktiebolagslagen framgår att styrelsen fortlöpande ska bedöma bolagets ekonomiska situation. Om bolaget är moderbolag ska även göras en bedömning av koncernens ekonomiska situation. Av kommunallagen framgår att ett av direktionens huvuduppdrag är att ha hand om den ekonomiska förvaltningen samt följa de frågor som kan inverka på förbundets utveckling och ekonomiska ställning.

I direktionens och styrelsen i Länstrafikens uppdrag ingår att pröva och bedöma koncernens ekonomiska situation.

Av föregående avsnitt framgår att förbundsdirektionen och bolagsstyrelserna i Länstrafiken respektive Bussgods fått återkommande rapportering om resultat, ställning och årsprognos. Rapportering till förbundsdirektion och styrelsen i Länstrafiken har även innefattat bolagskoncernen.

Granskning av protokoll kan inte belägga att direktionen och respektive bolagsstyrelse - i samband med ekonomisk rapportering - har gjort en tydlig prövning och bedömning av den ekonomiska situationen i organisationen. Det kan inte heller i protokoll beläggas att förbundsdirektionen och styrelsen i Länstrafiken gjort motsvarande bedömning på koncernnivå.

I intervju framkommer att granskade organ på olika sätt värderat den information som lämnats vid ekonomisk rapportering. Värdering och bedömning har dock inte dokumenterats i protokoll. Någon formaliserad rutin för att pröva och bedöma den ekonomiska situationen finns inte inom granskade organisationer.

Bedömning

Vår bedömning är att det inom granskade organ *inte* finns tillförlitliga rutiner för att löpande pröva och bedöma förbundets/företagets ekonomiska situation. Bedömningen baseras på följande:

- Att det saknas en formaliserad rutin för bedömning av den ekonomiska situationen
- Att det inte framgår i granskade protokoll och tillhörande underlag vilken bedömning som förbundsdirektion och respektive bolagsstyrelse gjort.

2.4 Åtgärdsbeslut för ekonomin: omfattning

laktagelser

Av kommunallagen och aktiebolagslagen framgår att i förbundsdirektionens och respektive bolagsstyrelses uppdrag ingår att svara för förvaltningen av dess angelägenheter. Om verksamheten inte bedrivs på avsett sätt ska verkställande organ vidta åtgärder.

Förbundsdirektionen och granskade bolagsstyrelser har tidigt under året fått information om att koncernens samlade verksamhet riskerar att redovisa ett betydande ekonomiskt underskott för 2019. Följande beslut har noterats i granskningen:

Förbundsdirektionen

Ärende	Beslut
Juni 2019 § 33: Resultat T1 samt prognos (årsprognos koncern: -10 MSEK)	Uppdrag lämnas till Länstrafiken att vidta åtgärder. Vidtagna åtgärder ska återrapporteras till direktionen.
Okt 2019 § 60: Resultat T2 samt prognos (årsprognos koncern: -15 MSEK)	Direktionen flaggar för ett underskott till ägarna och ett behov av underskottstäckning.

Styrelsen i Länstrafiken Norrbotten

Ärende	Beslut
Mars 2019 §27: Kapitaltäckningsgaranti	Styrelsen beslutar om kapitaltäckningsgaranti till Bussgods på max 10 MSEK till och med 2019-12-31.
Maj 2019 § 48: Resultat T1 samt prognos (årsprognos: -13,25 MSEK varav 5,5 är hänförligt till Länstrafiken)	Styrelsen lämnar uppdrag till VD att få ekonomin i balans.
Maj 2019 § 49-50: Analys Bussgods Norrbotten	Styrelsen beslutar att avveckla verksamheten i bolaget per 2019-12-31.
Sept 2019 § 77: Resultat T2 samt prognos (årsprognos: -17,5 MSEK varav 6,5 är hänförligt till Länstrafiken)	Styrelsen godkänner rapport och lägger den till handlingarna.

Styrelsen i Bussgods Norrbotten

Ärende	Beslut
Maj 2019 § 22: Analys Bussgods Norrbotten	Styrelsen tillstyrker förslag att avveckla bolaget.
Maj 2019 § 23: Resultat T1 samt prognos (årsprognos: -8 MSEK)	Styrelsen godkänner rapport som läggs till handlingarna.
Sept 2019 § 60: Resultat T2 samt prognos (årsprognos: -11 MSEK)	Styrelsen godkänner rapport som läggs till handlingarna.

Utifrån ovanstående sammanställning konstateras följande:

- Direktionens åtgärder avgränsas till ett oprecist uppdrag till länstrafikbolaget att vidta åtgärder samt att det till medlemmarna flaggats om behov av underskottstäckningsbidrag.
- Åtgärder fattade av bolagsstyrelsen i Länstrafiken utgörs av nedläggningsbeslut av Bussgods Norrbotten samt ett oprecist uppdrag till VD att nå en ekonomi i balans.
- Bolagsstyrelsen i Bussgods enda åtgärdsbeslut är att föreslå en nedläggning av bolaget per 2019-12-31.
- Ovan nämnda beslut är fattade under första halvåret 2019

Årsprognos i samband med tertialrapport 2019 indikerar att vidtagna åtgärder inte varit tillräckliga för att nå en ekonomi i balans för 2019.

Bedömning

Vår bedömning är att granskade organ *inte* fattat åtgärdsbeslut i tillräcklig utsträckning i syfte att nå sina mål för ekonomisk förvaltning. Bedömningen baseras i huvudsak på att granskade organ har fattat få åtgärdsbeslut samt att besluten varit allt för ospecifika (vg inriktning/omfattning/återrapportering) för att garantera att syftet med dem uppnås.

2.5 Åtgärdsbeslut för ekonomin: beslutsorganisation

lakttagelser

Enligt kommunallagen kan kommunal verksamhet bedrivas i såväl förvaltningsform som bolagsform. Väljer ett kommunalförbund att överlämna vården av en kommunal angelägenhet till ett helägt aktiebolag ska bolaget bindas till ett antal kommunalrättsliga principer. Bland annat ska det säkerställas att ägarens ställningstagande inhämtas innan bolaget fattar beslut i väsentliga frågor (kommunallagen 10:3).

Av avsnitt 2.2 framgår att ägardirektiv för Länstrafiken Norrbotten respektive Bussgods Norrbotten beslutats av respektive årsstämma. Vid granskning av ägardirektiv har följande noterats:

- Ägardirektiv till länstrafikbolaget säkerställer *inte* att ägarens (läs: beslutande församling i kommunalförbundet) ställningstagande ska inhämtas innan beslut fattas i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Däremot vilar en skyldighet på länstrafikbolaget att samråda med ägaren innan planer och åtgärder vidtas som direkt eller indirekt kan påverka ägaren ur ett ekonomiskt perspektiv.
- Ägardirektiv till Bussgods Norrbotten anger att ägarens (Länstrafiken) ställningstagande ska inhämtas innan väsentliga beslut tas i bolaget. I ägardirektivet exemplifieras vilka typer av beslut som avses.

Under 2019 har det inom granskade organ fattats ett (1) åtgärdsbeslut av principiell beskaffenhet, nämligen nedläggning av Bussgods Norrbotten. Av avsnitt 2.4 framgår att detta beslut fattats av styrelsen i Länstrafiken Norrbotten i maj 2019.

Det kan inte beläggas att förbundsdirektionen beretts möjlighet att ta ställning i ärendet innan beslut fattats i frågan. Förbundet har å andra sidan inte formellt bundit bolaget genom direktiv att inhämta ett sådant ställningstagande från förbundsdirektionen.

Vid intervju med företrädare för direktionen uppges att förbundsdirektionen löpande under våren 2019 erhållit information om Bussgods ställning och utveckling. Samråd mellan bolag och förbund uppges även skett i och med den personunion som finns mellan Länstrafikens bolagsstyrelse och direktionens arbetsutskott.

Granskningen visar att styrelsen i Bussgods Norrbotten behandlat förslag om nedläggning av bolaget innan moderbolaget fattat beslut i ärendet.

Bedömning

Vår bedömning är att beslut om åtgärder har fattats av behöriga beslutsfattare.

Bedömningen baseras på följande:

- Länstrafikens beslut som är hänförliga till Bussgods verksamhet har fattats av behörigt organ.
- Förbundsdirektionen har inte i rimlig grad säkerställt att ägarens ställningstagande ska inhämtas innan väsentliga beslut tas i länstrafikbolaget.

2.6 Måluppfyllelse för ekonomisk förvaltning

lakttagelser

Av kommunallagen framgår att all kommunal verksamhet ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning. Detta gäller oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltningsform eller bolagsform. I ägarens uppdrag ingår att fastställa mål för den ekonomiska förvaltningen som omfattar *all* verksamhet. Därutöver ska det även finnas bolagsinterna mål för den ekonomiska förvaltningen.

Granskningen visar att förbundsdirektionen *inte* fastställt ekonomiska mål som omfattar förbundets samlade verksamhet. I förbundets budget- och verksamhetsplan återfinns mål för vissa delar av koncernens verksamhet. Förbundsdirektionens budget omfattar inte koncernens samlade verksamhet, vilket är en brist.

Styrning av verksamhet som bedrivs i bolagsform sker genom bolagsordning och ägardirektiv. Av ägardirektiv för Länstrafiken respektive Bussgods framgår följande:

1. Bolaget ska ha en god finansiell stabilitet (Länstrafiken)
2. Bolaget ska bedrivas med god ekonomisk hushållning (Bussgods)
3. Bolagets uppgift är att behålla aktiekapitalet intakt (Bussgods)

En brist är att ägaren (förbundsdirektionen, länstrafiken) *inte* brutit ned målområde 1 och 2 i konkreta resultatmål.

När det gäller bolagsinterna mål har följande noterats i granskningen:

- Av länstrafikens budget- och verksamhetsplan 2019-2021 framgår att ägarens mål om god finansiell stabilitet ska följas upp genom att mäta likviditet och soliditet. Målvärden anges *ej*. För 2019 budgeteras ett nollresultat där ägarens finansieringsandel ska utgöra max 32,4 % av bolagets intäkter.
- Styrelsen i Bussgods Norrbotten har *inte* formulerat ekonomiska mål för 2019. Någon budget för året har *inte* fastställts av styrelsen.

För 2019 redovisas följande måluppfyllelse för ekonomin:

- Bussgods Norrbotten redovisar ett resultat på -10 MSEK

- Moder- och dotterbolag inom länstrafikkoncernen redovisar ett resultat på -7.5 MSEK. Finansieringsbidrag från ägaren utgör 34,4% av moderbolagets intäkter, vilket är 27 MSEK högre än budget. Redovisat underskott är bland annat hänförligt till avvecklingskostnader av Bussgods Norrbotten.
- Kommunalförbundet och dess bolag redovisar ett resultat på -6.6 MSEK. Till följd av ett svagt ekonomiskt resultat har förbundsmedlemmarna tvingats kompensera förbundet med ökade bidrag. Medlemsbidrag från regionen och länets kommuner har ökat med 37 MSEK (+23.6 %) jämfört med 2018.
- Granskningen visar att respektive bolag inte utvärderat de mål som formulerats i ägardirektiv.

Bedömning

Vår bedömning är att granskade organ *inte* redovisar måluppfyllelse för sina verksamheter för år 2019. Bedömningen baseras på redovisat ekonomiskt underskott 2019, vilket medfört ökat finansieringsbidrag från ägare/medlemmar. Vi noterar att det är en brist att bolagen inte följt upp och utvärderat de mål som finns i respektive ägardirektiv.

3. Avslutning

3.1 Sammanfattande revisionell bedömning

Område: Intern kontroll

Revisionsfråga	Bedömning	
Görs inom ramen för den ekonomiska förvaltningen riskanalyser i tillräcklig omfattning?	<i>Ej uppfyllt</i> En heltäckande och dokumenterad riskanalys har inte utförts under granskningsperioden.	
Utövas en tillräcklig uppföljning, kontroll och uppsikt inom området?	<i>Uppfyllt</i> Förbundsdirection och respektive bolagsstyrelse kan i rimlig grad verifiera att de under 2019 fått ekonomisk rapportering. Har i allt väsentligt skett i enlighet med gällande direktiv.	
Finns tillförlitliga rutiner för att löpande pröva och bedöma förbundets/ företagets ekonomiska situation?	<i>Ej uppfyllt</i> Förbundsdirectionen och respektive bolagsstyrelse saknar en formaliserad rutin för löpande pröva och bedöma den ekonomiska situationen inom organisationen.	
Vidtas tillräckliga åtgärder för att nå mål för ekonomisk förvaltning?	<i>Ej uppfyllt</i> Granskade organ har fattat få åtgärdsbeslut under 2019, samt att besluten varit alltför ospecifika för att garantera att syftet med dem uppnås.	
Tas beslut om åtgärder av behöriga beslutsfattare?	<i>Uppfyllt</i> Länstrafikens beslut som är hänförliga till Bussgods verksamhet har fattats av behörigt organ. Här noteras att förbundsdirectionen inte bundit länstrafikbolaget till kommunalrättsliga principer (KL 10:3).	
Sammantagen revisionell bedömning	<i>Den interna kontrollen inom granskade områden är delvis tillräcklig</i>	

Område: Ekonomiskt tillfredsställande

Revisionsfråga	Bedömning	
Redovisar verksamheten måluppfyllelse för 2019?	<i>Ej uppfyllt</i> Direktionen och bolagen har inte nått ekonomiska mål för 2019. Den svaga måluppfyllelsen har medfört att ägare/ medlemmar tvingats tillskjuta extra resurser för att täcka underskott.	
Sammantagen revisionell bedömning	<i>Förvaltningen har inte skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt</i>	

3.2 Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet bör följande rekommendationer prioriteras:

- Förbundsdirektionen vidareutvecklar sin styrning inom området genom följande aktiviteter: a) årligen fastställer budget som omfattar koncernens samlade verksamhet, b) formulerar ekonomiska mål för koncernens samlade verksamhet, c) ser över ägardirektiv till länstrafikbolaget så direktiv motsvarar krav som ställs i kommunallagen kap 10 §3.
- Förbundsdirektionen och bolagsstyrelsen i Länstrafiken vidareutvecklar sitt arbete med intern kontroll. Vår uppfattning är riskanalys och riskbedömning ska innefatta området ekonomisk förvaltning.
- Förbundsdirektion och bolagsstyrelsen i Länstrafiken skapar en rutin där de löpande prövar och bedömer förbundets, bolaget och koncernens ekonomiska situation.

2020-05-15

Per Stålborg

Uppdragsledare

Bo Rehnberg

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorer i Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet samt lekmannarevisorer i aktiebolagen Länstrafiken i Norrbotten respektive Bussgods i Norrbotten enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2020-03-02. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.